

ACCÉSSS

Alliance des Communautés Culturelles pour
l'Égalité dans la Santé et les Services Sociaux

Իրողությունները ԳՌՎԻՏ19-ի (COVID-19) եւ Գորոնավիրուսի մասին

Առողջապահության Համաշխարհային Կազմակերպությունը յայտարարած է որ ԳՌՎԻՏ19-ը (COVID-19) **կը դասէ որպէս համաճարակ**: Հակառակ անոր, որ Գեպէքի մէջ ԳՌՎԻՏ19-ի տարածումը հսկողութեան տակ է, **յառաջիկայ շաբաթները ճգնաժամային են** անոր տարածումը եւ վարակումները կանխելու համար, ու մեր կառավարութիւնը **բոլոր անհրաժեշտ գիտական եւ ընկերային միջոցառումները ի գործ կը դնէ** ամէնէն արագ ու արդիւնաւէտ կերպով դիմագրաւելու այս մարտահրաւէրը:

Ի՞նչ է ԳՌՎԻՏ19 (COVID-19)

ԳՌՎԻՏ19 Գորոնավիրուսի ընտանիքին պատկանող վիրուսէ (Ժահր) մը յառաջացած հիւանդութիւն մըն է, որ առողջական ծանր հարցեր կը յառաջացնէ անկէ վարակուած անձերուն մօտ, մանաւանդ՝ տարեցներուն եւ անոնց որոնք կը տառապին համրընթաց (քրոնիք) հիւանդութիւններէ եւ կամ որոնք տկար դիմադրողականութիւն ունին:

Ի՞նչ են ԳՌՎԻՏ19-ի ախտանշանները

Ախտանշանները նոյնանման են եղանակային կրիփի (influenza) կամ հասարակ հարբուխի: Անոնք կը ներկայացնեն հետեւեալ յատկանշանները -

- Յանկարծակի տաքութիւն
- Հագ
- Յոգնածութիւն կամ թուլութիւն
- Համի կամ հոտառութեան կարողութեան կորուստ
- Շնչառութեան դժուարութիւն

Ամէն մարդ նոյն ախտանշանները կ'ունենայ

Կարգ մը անձեր կրնան ոչ մէկ ախտանշան ունենալ եւ կրնան բուժուիլ առանց մասնաւոր բժշկական դարմանումի, եւ կամ կրնան շատ քիչ կամ թելթել ախտանշաններ ցուցաբերել:

Ուրիշներ կրնան տառապիլ ցաւերէ, քթային հոսումէ եւ կամ աստիճանաբար վատթարացող փորհարութենէ:

Այս ախտանշանները կրնան թերթել ըլլալ (հարբուխի նման), կամ շատ ծանր (ինչպիսին են թոքատապի (Բնէտօմօնի) եւ շնչառական կամ երիկամունքային դժուարութեանց հետ առնչուող ախտանշանները): Ամէնալուրջ պարագաներուն, վարակումը կրնայ մահացու ըլլալ:

Մարմնի ո՞ր գործարանները (օրկանները) ամէնաշատ կ'ազդուին

Ընդհանրապէս՝ քիթը, կոկորդը եւ թոքերը

Ի՞նչ ձեւով կամ միջոցով կը փոխանցուի

Այս հիւանդութիւնը կը փոխանցուի հետեւեալ միջոցներով -

- Ուղղակի շփում կամ հանդիպում հիւանդ անձի մը շնչառական արտաքսումին հետ երբ այդ անձը հագայ կամ փռնգտայ
- Մօտիկ եւ երկարատեւ հանդիպում վարակուած անձի մը հետ
- Անուղղակիօրէն, ձեռքի շփումով կամ հպումով առարկաներու կամ իրերու, որոնց վրայ կարելի է գտնել հիւանդ անձէ մը մարմնային հեղուկներ կամ մանրակաթիլներ՝ արտաքսուած բերնէն, քիթէն կամ աչքերէն, տեղ գտած հոն ուղղակի կերպով կամ հիւանդին ձեռքի շփումով

Ո՞րքան է Գորոնավիրուսի կեանքը

Գորոնավիրուսը կարող է բաւական երկար դիմանալ կամ ապրիլ առարկաներու վրայ -

- 72 ժամ մօտաւորապէս, չոր մակերեսներու եւ առարկաներու վրայ
- 6 օր խոնաւ մակերեսներու կամ առարկաներու վրայ

Ի՞նչ կրնամ ընել երբ ախտանշաններ ունենամ

Գէպէքի բնակիչները որոնք արտերկիր ճամբորդութենէ կը վերադառնան, եւ որոնք կը ներկայանան հազի, տաքութեան եւ շնչառական դժուարութեան ախտանշաններով, հարկ է որ անմիջապէս կապուին հետեւեալ հեռաձայնի թիւին -

1-877-644-4545

Գէպէքի մէջ բազմաթիւ քննութեան դարմանատուներ հաստատուած են արագ կերպով ախտաճանաչելու համար վարակուած անձերը: **Եթէ կարիքը ունիք քննութեան, այցելութենէ առաջ հարկ է հեռաձայնել վերոյիշեալ թիւին .**

- Երբ հիւանդանոց կ'այցելեք, եւ կամ հեռաձայնով կը կապուիք, պէտք է անպայման նշեք եթէ այցելած էք ուրիշ երկիր մը 2020 տարեշրջանի սկիզբը, եւ կամ շփում

ունեցած էք անձերու հետ որոնք վերջերս ճամբորդութենէ վերադարձած են կամ ներգաղթած են:

Որեւէ պատուաստ կամ բուժում գոյութիւն ունի՞

Ներկայիս, պատուաստ կամ բուժում չկայ այս հիւանդութեան. Բայց ախտանշանները մեղմացնելու համար օժանդակ դարմանումներ կ'առաջարկուին:

Վարակուած անձերուն մեծամասնութիւնը իրենք իրենց կը բուժուին, առանց բժշկական միջամտութեան:

Այս վիրիւսին դէմ պաշտպանուելու համար, լաւագոյն միջոցը հետեւեալ կանոնները լաւապէս կիրարկելն է:

Ի՞նչպէս կարելի է կանխել այս վիրիւսէն վարակումը

Հետեւեալ առողջապահական միջոցառումները կ'առաջարկուին անխտիր բոլորին -

- Ձեռքերը լուրջ գաղջ ջուրով եւ օճառով առնուազն 20 երկվարկեան
- Եթէ օճառի եւ ջուրի գործածութեան կարելիութիւն չունիք, օգտագործածեցէք ալքոլ պարունակող հականեխիչ նիւթեր
- Հետեւեցէք առողջապահական կանոններուն եւ ցուցմունքներուն երբ կը հազար կամ կը փոնգտաք
 - Բերանը եւ քիթը ծածկել ձեր բազուկով, նուազեցնելու եւ կանխելու համար հազի եւ փոնգտութի արտաքսումներու տարածումը
 - Նախընտրաբար գործածել թուղթ թաշկինակ, եւ գործածութենէն ետք առաջին հերթին թափել ու անմիջապէս ձեռքերը լուրջ
- Խուսափեցէք հիւանդանոցներու կամ հանգստեան տուներու (ծերանոցներ) մէջ մարդոց այցելելէ 14 օրուան ժամանակաընթացքին եթէ ճամբորդութենէ վերադարձած էք, կամ բացարձակապէս՝ եթէ հիւանդ էք
- Խուսափեցէք բարեւելու ժամանակ ուղղակի շփումներէ, ինչնէս՝ ձեռք թոթուել կամ համբուրուիլ կամ ողջագուրուիլ

Հանրային առողջապահութեան Մոնթրէալի մարզային վարչութիւնը կը հաստատէ, որ ԳՌՎԻՏ19-ի ախտանշանաւոր քննութիւնները մատչելի են բոլորին՝ անկախ անոնց ներգաղթողի կարգավիճակէն, եւ անկախ այն իրողութենէն թէ բժշկական ապահովագրութիւն ունին կամ ոչ:

Օգտակար տեղեկամիջոցներ

ԳՈՎԻՏ19-ի ընդհանուր տեղեկատուական հեռաձայնային կապ՝ երկուշաբթիէն ուրբաթ օրերը, առաւօտեան ժամը 8-էն երեկոյեան ժամը 6
1 877 644 4545

Գանատական կառավարութեան տեղեկատուական հեռաձայնային կապ՝ հաստատուած ժողովուրդին համար ԳՈՎԻՏ19-ի մասին -
1 833 784 4397

<https://santemontreal.qc.ca/population/coronavirus-covid-19/>

Առողջապահական Համաշխարհային Կազմակերպութիւն -
<https://www.who.int/fr/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>

Գէպէքի կառավարութիւն - <https://www.quebec.ca/sante/problemes-de-sante/a-z/coronavirus-2019/>

© Produit par l'Alliance des communautés culturelles pour l'égalité dans la santé et les services sociaux— ACCÉSSS

(© Հեղինակային իրաւունքներ վերապահուած - Մշակութային համայնքներու համախմբում առողջութեան և ընկերային ծառայութեանց հաւասարութեան համար)